

Datum
juni 2021

Onze referentie
36998558

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd	18 mei 2021, 13:00u - 15:00u
Vergaderplaats	Webex (online)
Aanwezig	ConnectGroen, Oudervereniging Balans, Sectorraad Gespecialiseerd onderwijs, VBS, VBSO/ VGS, Vereniging van vrijescholen, Verus, VOO, VOS/ABB, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

De inspectie beschrijft de stand van zaken rond de vaststelling van de onderzoekskaders 2021. Het voornemen is om de Ringen medio juni te informeren over de definitieve teksten. Ook wordt de Tweede Kamer geïnformeerd, waarbij tegelijk de motie Rog-Bruins wordt beantwoord. Hierbij wordt verwezen naar de verslaglegging van de Ringen-overleggen. Het ziet er naar uit dat de onderzoekskaders per 1 augustus 2021 in werking kunnen treden.

Vanaf dat moment zal ook worden gecommuniceerd en voorlichting worden gegeven. Omdat er sprake is van een vernieuwing zal dit beperkt gebeuren, echter als er behoefte is aan meer toelichting dan pakt de inspectie dit graag op.

Verslag Ringen-overleg februari 2021

Het verslag wordt met enkele tekstuele aanpassingen vastgesteld. Deze waren ingediend door VBSO/ VGS.

VBSO/ VGS bedankt de inspectie voor de aanpassing van het verslag en heeft nog een aantal opmerkingen naar aanleiding hiervan:

- VBSO/ VGS speelt graag een rol in de communicatie over het vernieuwde kader richting scholen;
- In het verslag staat een opmerking van de inspectie over leermiddelen; de inspectie gaat niet over de inhoud daarvan, wel over de toepassing.

Datum
juni 2021

Onze referentie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

In reactie hierop geeft de inspectie aan dat de opvatting is dat er geen toets op leermiddelen worde gedaan, maar dat het wel een aanwijzing kan zijn voor wat er wordt aangeboden. Dit wordt als naschrift toegevoegd aan het verslag.

Ringten-overleg oktober 2021

In het Ringten-overleg eerder deze ochtend (Ring 1) zijn alvast twee onderwerpen gesuggereerd voor het volgende overleg:

- het instrumentarium van de inspectie t.a.v. de stimulerende rol;
- de uitkomsten van het Covid-19 onderzoek in oktober.

De inspectie vraagt daarnaast de deelnemers om andere suggesties voor agendapunten voor het volgende Ringten-overleg (oktober 2021) door te geven aan de secretaris.

2. **Staat van het Onderwijs: evaluatie en vooruitblik**

De inspectie geeft via een presentatie een korte terugblik op de organisatie van de Staat van het Onderwijs 2021. Dit jaar werd de Staat van het Onderwijs georganiseerd vanuit een drieluik: publicatie – estafette – congres.

Na afloop van de presentatie bespraken de deelnemers van het Ringten-overleg in twee groepen een aantal evaluatievragen. Daarbij lag de focus op het proces rondom de Staat van het Onderwijs en niet op de inhoud.

Hieronder volgt een korte weergave van de uitkomsten van de evaluatie-bespreking per groep.

Groep 1

- De deelnemers zijn enthousiast over de gekozen vorm dit jaar en over de drieslag van publicatie, estafette en congres;
- Er wordt aandacht gevraagd voor de aankondiging en de vragen die aan besturen worden gesteld. In kleine organisaties is de capaciteit beperkt en het was niet altijd duidelijk wat precies gevraagd werd;
- Als punt van reflectie werd genoemd dat het goed is om na te denken over een doorlopend proces (een 'loop');
- Het congres vond plaats in een vreemde tijd door de Corona-crisis, een aanbeveling is om het volgend jaar op dezelfde manier te doen om te zien hoe het dan loopt.

Groep 2

- Het beeld uit groep 1 is herkenbaar;
- De deelnemers zijn positief over de organisatie van de Staat van het Onderwijs. Er waren opvallend veel deelnemers, door deze opzet is een breed bereik gecreëerd;
- Dit concept lijkt een emancipering te zijn van de inspectie; de inspectie komt dicht bij het veld en organiseert een dialoog maar blijft tegelijk onafhankelijk;

Datum
juni 2021

Onze referentie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

- Complimenten voor het rapport;
- Er zijn ook een aantal verbeterpunten benoemd, zo miste men fysieke bijeenkomsten en interactie. Als het kan zouden de deelnemers met name de netwerkfunctie graag fysiek zien terugkomen;
- Het was niet altijd duidelijk wat er precies werd verwacht van de organisaties;
- Een wrap-up van alle inbreng na afloop is zeer gewenst, wellicht kan de inspectie dit faciliteren;
- Tot slot: hou in het taalgebruik ook rekening met de doelgroep ouders, bijvoorbeeld in het gebruik van afkortingen.

VBSO/ VGS suggereert dat in de Ringen-bijeenkomst in februari 2022 vooruit kan worden gekeken naar de Staat van het Onderwijs en hoe de verschillende organisaties kunnen deelnemen.

Naar aanleiding van het delen van de evaluatie-uitkomsten volgt nog een kort gesprek. De inspectie vraagt de deelnemers hoe zij hun rol zouden kunnen pakken in het vervolg van de Staat van het Onderwijs. Dit is ook een doel van de nieuwe opzet; dat het veld aan de slag gaat met de uitkomsten van de Staat van het Onderwijs, als een estafettestokje dat wordt doorgegeven. De rol van de organisaties kan gezien worden als intermediair, of een brug.

Hierop komen de volgende reacties:

- Connect Groen geeft aan dat de voorbeschouwing in de Ringen versterkend kan werken, in tegenstelling tot alleen het vragen om een reactie na presentatie.
- Verus merkt op dat de vraag kan worden geïnterpreteerd in het verlengde van het proces of groter, voor organisaties. De eerste interpretatie is wat Verus betreft passend, de tweede interpretatie (de metafoer van de brug) roept twijfels op. Voldoende afstand tussen scholen en samenleving en overheid is ook van belang. Verus kan zich vinden in de brugfunctie wanneer die wordt gezien als het bespreken van constructief-kritische geluiden van de inspectie met de achterban vanuit eigen perspectief.

De inspectie geeft in reactie hierop aan dat de organisaties een representatieve rol hebben; de inspectie is veel in dialoog met de organisaties, maar daarachter zit nog het enorme scholenveld.

De inspectie dankt alle deelnemers voor de gegeven feedback.

3. **Covid-19 onderzoeksprogrammering**

De inspectie geeft een mondelinge toelichting op de onderzoeksprogrammering rondom Covid-19. Vorig jaar zijn er

Datum
juni 2021

Onze referentie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

gesprekken gevoerd met o.a. schoolleiders en bestuurders in het kader van de Covid-monitor. Daarna volgde een tweede lockdown, waarin ook alarmsignalen zijn afgegeven. Naar aanleiding van de eerste monitor en deze signalen heeft de inspectie besloten om verdiepend onderzoek te doen naar de gevolgen van 16 maanden Corona (gerekend vanaf maart 2021).

Als eerste wordt de stand van zaken op stelselniveau opgemaakt, waarbij wordt gekeken naar de kernfuncties maar ook naar het welbevinden van leerlingen en docenten. Dit gebeurt per sector en bovensectoraal. Daarnaast bekijkt de inspectie ook wat dit betekent voor het toezicht; nu de situatie is veranderd zijn wellicht andere accenten nodig, bijvoorbeeld rondom het Nationaal Programma Onderwijs. Tot slot wil de inspectie ook graag mooie voorbeelden ophalen.

Op dit moment vinden onderzoeken plaats in alle sectoren, dit betreft representatief onderzoek op school- en opleidingsniveau. Er wordt gesproken met schoolleiders, directeuren, teamleiders, docenten en besturen. Ook wordt een grote digitale vragenlijst afgenomen onder leerlingen en studenten.

De onderzoeken lopen door tot aan de zomer. De sector hoger onderwijs van de inspectie doet ook mee met onderzoek, maar vanuit een andere invalshoek gezien hun afwijkende rol in het toezicht. Er wordt een vragenlijst uitgezet onder studenten en in najaar voert de sector samen met de NVAO een onderzoek uit naar de kwaliteit in het veld.

In de zomerperiode vindt analyse van de opbrengsten plaats. Het streven is om rond 1 oktober externe toegankelijke communicatie te publiceren, bijvoorbeeld in de vorm van factsheets en daarnaast ook technische rapporten. Het betreft geen oordelen maar een stelselbeeld. Het geheel wordt ook meegenomen in de Staat van het Onderwijs 2022.

Connect Groen vraagt of de onderzoeken een longitudinaal karakter hebben.

De inspectie antwoordt dat dit al het geval is voor po en vo. In afwachting van de eerste analyse is al wel duidelijk dit het momentopname moet zijn. Het onderzoek levert veel data op, daarop wordt eerst een goede analyse gepleegd.

Connect Groen deelt hierop de ervaring van de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de activiteiten rondom vroegtijdig schoolverlaters, daarin zitten veel relaties met het onderzoek van de inspectie. Connect Groen hoopt dat de data van de inspectie ook het onderwijs kan helpen. De inspectie geeft aan dat dit zeker de insteek is, maar dat het onderzoek nu nog in de fase van data-verzameling zit. Daarnaast worden door andere organisaties en wetenschappers ook onderzoeken uitgevoerd, er wordt hierbij gelet op eventuele dubbelingen met het onderzoek van de inspectie.

Datum
juni 2021

Onze referentie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

4. **Stand van zaken onderzoek Afstandsonderwijs**

De inspectie geeft een mondelinge toelichting op de stand van zaken van het onderzoek Afstandsonderwijs. Dit is gestart in 2020, waarbij eerst een literatuuronderzoek is gedaan in samenwerking met het Education Lab van de Universiteit Maastricht. De factsheet die hieruit is voortgekomen wordt nog gedeeld met de Ringen.

Het doel van het onderzoek is een beeld krijgen van lessen op afstand; wat zien wij daar en hoe kunnen wij dit terugkoppelen? Of: welke mogelijkheden hebben we om de kwaliteit van afstandsonderwijs in kaart te brengen?

Bij de start is eerst gebruik gemaakt van de monitor schoolsluitingen, waarbij al snel de realisatie kwam dat scholen veel voor hun kiezen kregen. De eerste bevindingen zijn daarna gedeeld in de sectorraden en de Staat van het Onderwijs 2020.

Vervolgens zijn in de maanden januari, februari en maart 2021 tijdens de tweede lockdown alle onderzoeken uitgevoerd. De inspectie vervulde hierbij ook een rol in het voeren van gesprekken met leraren, leerlingen en besturen. Daarbij kwamen de verschillende rollen van deze groepen goed in beeld. Voor scholen was het een drukke periode qua regelwerk. Een interessante vraag die daarbij naar voren kwam is 'hoe hou je zicht op de onderwijskwaliteit?'

De bevindingen van de onderzoeken zijn ook teruggekoppeld aan de internationale collega's van de inspectie, via SICI (Standing International Conference of Inspectorates).

De onderzoeken zijn nu afgerond. Momenteel wordt gewerkt aan de vormgeving door middel van factsheets. Hier is bewust voor gekozen zodat snel visueel is waar verbanden liggen. De factsheet en infographic zijn ook gelinkt, er kan doorgelinkt worden naar literatuuronderzoek. De inspectie hoopt van harte dat het onderwijsveld gebruik gaat maken van deze producten, deze worden daarom allemaal geplaatst op de website 'Les op afstand'. Ook is er op 22 april een webinar gegeven in samenwerking met Kennisnet en Les op afstand. Hier was veel waardering voor.

De infographic wordt binnenkort gedeeld. Op 31 mei verschijnen de factsheets, alleen die voor mbo komen iets later, waarschijnlijk begin juli.

VOS-ABB deelt in reactie een zorg: scholen zijn nu al bezig met de menukaart, terwijl de uitkomsten van deze onderzoeken juist helpend zouden kunnen zijn.

De inspectie geeft aan dat de menukaarten worden gevoed door praktijkkaarten die onder andere worden gemaakt door de academische werkplaatsen. De uitkomsten van dit onderzoek worden wel meegenomen in de praktijkkaarten. De inspectie streeft ernaar om de beschikbare

Datum
juni 2021

Onze referentie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

kennis zoveel mogelijk te delen.

5. **Rondvraag en sluiting**

Verus vraagt naar de stand van zaken rond de AMvB Doelmatigheid in relatie tot de onderzoekskaders.

De inspectie antwoordt dat deze nog in de maak is.

VBS zou in de oktober-bijeenkomst van de Ringen graag voortborduren op agendapunt 2 Staat van het Onderwijs, ook vooruitkijkend naar 2022.

De voorzitter geeft aan dat de stimulerende rol van de inspectie op de agenda komt, en daarnaast ook de vraag hoe de Staat van het Onderwijs verder kan worden gebracht.

Verder is het voornemen om in de februari-bijeenkomst de Staat van het Onderwijs 2022 en het betrekken van de organisaties te agenderen.

De inspectie zorgt ervoor dat het conceptverslag van het overleg wordt rondgestuurd en herhaalt de oproep om eventuele thema's of agendapunten voor het volgende overleg (oktober 2021) door te geven aan de secretaris.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.